

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 237/04-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. marca 2005 v senáte zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Alexandra Bröstla prerokoval sťažnosť MUDr. Oľgy Krč-Turbovej, bytom S. T., zastúpenej advokátom JUDr. D. K., S., ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 74/02, a takto

rozhodol:

1. Základné právo MUDr. Oľgy Krč-Turbovej na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 74/02 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 74/02 konal bez zbytočných prietahov.

3. MUDr. Oľge Krč-Turbovej priznáva primerané finančné zadostučinenie 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť MUDr. Oľge Krč-Turbovej trovy právneho zastúpenia 9 342 Sk (slovom deväťtisíctrištyridsaťdva slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu JUDr. D. K., S., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2004 doručená sťažnosť MUDr. Oľgy Krč-Turbovej, bytom Štúrova S. T. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. D. K., S., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 74/02.

Zo sťažovateľkou predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou z 29. mája 2002 domáhala na okresnom súde vydania rozhodnutia o náhrade škody vo výške 699 208 Sk. Vec dosiaľ nebola ukončená.

Sťažovateľka je toho názoru, že *„došlo k porušeniu článku 48 Ústavy SR ako aj k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vec je na súde už temer dva a pol roka a súd neurobil vo veci žiadny úkon. Navyac neodpovedal ani na sťažnosť na prietahy v konaní. Okresný súd Bratislava 3 svojím konaním, vlastne*

nekonaním, evidentne spôsobil priedahy v konaní. Počas konania sa sťažovateľka správala aktívne a poskytla súdu vždy potrebnú súčinnosť k tomu, aby súd mohol konať.“

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1, Právo MUDr. Olgy Krč-Turbovej, bytom S. T. na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava 3 sp. zn. 8 C 74/02 porušené bolo.

2, Okresnému súdu Bratislava 3 prikazuje vo veci 8 C 74/02 konať bez zbytočných priedahov.

3, MUDr. Olge Krč-Turbovej priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 700.000.- Sk (slovom sedemstotísic slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava 3 povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4, Okresný súd Bratislava 3 je povinný nahradiť MUDr. Olge Krč-Turbovej trovy právneho zastúpenia vo výške 9.340.-Sk na účet právneho zástupcu JUDr. D. K. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Okresný súd uznal zbytočné priedahy od dôjdenia veci na súd po prvý úkon sudcu (dožiadanie o výsluch účastníka konania 16. júla 2004), ale v ďalšom období už okresný súd konal podľa názoru predsedu súdu bez priedahov. Dôvodom priedahov je zlá personálna situácia na okresnom súde.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 74/02 ústavný súd zistil, že sťažovateľka podala žalobu o náhradu škody 30. mája 2002. Prvý úkon súdu bol urobený 24. júla 2003, keď

okresný súd doručil žalobu protistrane na vyjadrenie, žiadal o zapožičanie spisu Okresný súd Nové Mesto nad Váhom a vyzval žalobkyňu na doplnenie dôkazov. Ďalším úkonom bolo dožiadanie o výsluch účastníka zo 16. júla 2004, dožiadaný súd vrátil spis 25. novembra 2004. Do 16. marca 2005 (vrátenie spisu okresnému súdu) sa vo veci nekonalo.

II.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu. Rovnaký účel chráni aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote, čo je zásadne to isté právo, ktoré pre účastníka konania zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02, II. ÚS 219/04) skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa a) právnej a faktickej zložitosti veci, ktorá sa skúma aj so zreteľom na povahu veci a o čo v nej účastníkovi konania (s'ťažovateľovi) ide, b) správania účastníka konania a c) spôsobu, akým v konaní postupoval súd.

Z obsahu spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že konanie v preskúmvanej veci od podania žaloby o náhradu škody sa po takmer troch rokoch nachádza len v štádiu prípravy podľa § 114 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) bez nariadenia a vykonania pojednávania vo veci samej. Takýto postup okresného súdu dovoľuje, aby sa vo veci neanalyzovali uvedené tri kritériá, pretože je nepochybné, že konanie pred okresným súdom možno charakterizovať ako nečinnosť. Za činnosť, ktorá smeruje

k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, nemožno považovať len zaslanie dožiadania inému okresnému súdu o zabezpečenie výsluchu účastníka konania, ktoré bolo navyše doručované dva roky a dva mesiace po podaní žaloby a jeho realizácia trvala viac ako štyri mesiace.

Preto ústavný súd dospel k záveru, že v konaní pred okresným súdom jeho nečinnosťou došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu, aby vo veci sp. zn. 8 C 74/02 konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa odseku 3 citovaného článku ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka žiadala z dôvodu zbytočných prietáhov finančné zadosťučinenie 700 000 Sk.

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej stabilizovanej judikatúry dospel k záveru, že stav konania vo veci je taký, že sťažovateľka oprávnene trpí pocitom nielen právnej, ale aj faktickej neistoty zvýšenej aj negatívnym pocitom, že okresný súd začal konať vo veci samej až viac ako dva roky od podania žaloby o náhradu škody. Takúto nečinnosť súdu

nemožno podľa názoru ústavného súdu ničím ospravedlniť. Preto ústavný súd priznal sťažovateľke 30 000 Sk, ktoré vyjadrujú dôsledky porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal úhradu trov konania sťažovateľke 9 342 Sk za dva úkony právnej služby a dvakrát režijný paušál (vyhláška č. 163/2002 Z. z.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2005